

sin Betydning, om man dog her kunde enes om, hvor Stedet skal være.

Russing: Jeg havde nu troet, at det ærede Udvalg havde undladt at stille dette Vindringsforslag, og naar det stillede Vindringsforslag havde jeg ventet, at det havde sluttet sig til den Anskuelse, jeg fremsætter og som blev støttet af den højtærede Kultusminister ved forrige Behandling, nemlig at indsette, at Skolen skulde ligge i Sjælland, men ikke nævne nogen bestemt By. Det har det ærede Udvalg ikke gjort, det fastholder Ribe. Jeg under saa godt Ribe al den Understøttelse, den kan saa, og jeg har været i nogen Tvivl om, hvorledes jeg skulde stille mig, efter at have læst det Bilag til Vindringsforslaget, som Vi have faaet, naaet jeg havde store Betæneligheder derved. Men det er i Gaar lykkedes mig at finde noget — jeg vidste nok, at saadant noget skulde findes, men jeg har ikke vidst, hvor jeg skulde finde det — og efter at jeg har modtaget det, maa jeg bestemt fastholde, at Ribe ikke vælges. Jeg tror, at jeg lettest kommer til at forklare det, der bør forklares, ved at gennemgaa denne Erklæring fra Hystus i Ribe. Nu har jeg paa min Side den rette Autoritet, som det ærede Medlem sagde, nemlig Stiftshystus i Ribe. Udtalelserne fra Hystus ere fornemlig fremkomne ved mine Udtalelser om de efter min Mening uheldige Forhold i Ribe, dels de klimatiske, dels Undergrundsforholdene. Den ærede Ordfører nævnte under den forrige Forhandling Ordet Tyfus. Det nævnte jeg aldeles ikke, det er altsaa kommet fra det ærede Medlem, og det er vistnok det Ord, som har fremmet Hystus op. Tværtimod jeg udtalte lige straks, da jeg fik Ordet, at tidligere, inden Byen fik et Vandværk, led man meget ved, at Vandet trængte ind i Brøndene, og det kom af den Opfyldning, hvorpaa Byen er bygget. Nu er dette afhjulpet ved et Vandværk. Da den ærede Ordfører nævnte Tyfus, sagde jeg, at Tyfus'en maatte have tabt sig, hvilket jeg ogsaa med Sikkerhed ved, er Tilfældet i Ribe ligesom andre Steder, og der mere end andre Steder derved, at den har faaet et Vandværk. Med disse Udtalelser tror jeg at kunne springe den første Side af Hystus' Erklæring over til nederst paa Siden. Han udtaler der, at Byen ikke hjem søges offere af Epidemier end end de fleste andre Byer. Det er rigtig efter Stiftshystus' Udtalelser et andet Sted, men der er dog det at bemærke, at Hystus udtaler, at naar Ribe faar en Epidemi, er den meget vanskelig at blive af med, saa trækker den overordentlig længe ud;

den sagtner hen, men blusser op igen. Der næst siges det, at det er vanskeligt at anstille en Sammenligning med Sngeligheden i andre Byer. Jeg ved nu ikke, om det er saa vanskeligt, men det har i alt Fald ikke været Hystus selv saa vanskeligt at gøre det, thi han har anstillet en saadan vidtloftig Sammenligning med en anden By, som han mener, at Ribe bør sættes i Mod sætning til, idet den ikke ligger saa langt derfra og vel under noget andre Forhold, men dog ikke saa aldeles afstaaret fra Klimaet paa Vestkysten, nemlig Varde. Der er stor Forskel paa Sngeligheden paa disse to Steder for visse Sngdommes Vedkommende, nemlig Sngdomme, der stamme fra de klimatiske Forhold. Han siger, at Sngdomme i Respirationorganerne, altsaa Lunge- og Hals-sngdomme, Brystkatarrh, Halsbetændelse og saadanne Sngdomme, ere dobbelt saa hyppige i Ribe som i Varde, og Gigtfeber spiller en stor Rolle her. Det gjorde et meget stærkt Indtryk paa mig, da Hystus gjorde opmærksom paa og fremhævede det gentagne Gange. Sngeligheden er altsaa saa stor, det har Hystus dokumenteret; derimod er Dødeligheden ganske rigtig mærkværdig lille. Folk, der opholde sig i Ribe, have altsaa Ud sigt til at blive gamle, men have ogsaa Ud sigt til at komme til at lide meget af Sngdomme, især af disse Sngdomme, der stamme fra den Beliggenhed, som Ribe har. Jeg maa maasse med det samme, da der er Tale om de klimatiske Forhold, læse nogle saa Linier op, hvor netop disse Forhold forklares. Forfatteren siger: „Det kan saaledes ikke betvivles, at hvad angaar de saa særdeles hyppige Sngdomme i Respirationvejene, Brystkatarrher, Bryst- og Lungebetændelser, Halsbetændelser, og hvad vel ogsaa kan gælde de rheumatiske Febere, de klimatiske Forhold spille Hovedrollen. Byens aldeles ubeskyttede Beliggenhed udsat for alle Vinde, paa den flade Eng, dens Nærhed ved Havet, de stærke daglige Temperaturspring, hyppige og stærke, kolde Taager og Fordampninger fra Engene maa udsætte for Forkølelser og frembringe de deraf følgende Sngdomme, men at ogsaa her den Sngtighed, som Grundvandets Stigen og næsten i Jordoverfladen og derned op i Husene, og den sngtige, fordærvede Grundluft kunne være virksomme Deltagere, er vel utvivlsomt.“ Derefter siger han, at den Sngtighed, som drives op sammen med Grundluften, støffer Skimmel og Svampdannelser under og i Gulvene og i Husene. Saadant noget kunde jo ikke andet end gøre Indtryk paa mig, og jeg mente at burde gøre det høje Ting opmærksomt derpaa.